

Äidin kuoleman jälkeen kaikki talossa lepäsi niissä samoissa hankaumissa ja painaumuksissa, joissa anturat ja kulmat olivat sydämen pysähtyessä olleet. Mikään ei tuntunut samalta vaikka kaikki seisoj ja hajosi kuten ennenkin. Talosta oli poistunut sielu, mutta raskaaseen motoroituun vuoteeseen sidottu riutuva nainen puristi heidät otteeseensa vielä väkevämmin nyt, kun henki oli poissa. Jäljelle jäi väkevä muisto, trauma. Härski arpi, joka ammotti avonaisena ja märkivänä keskellä rapistuvaa olohuonetta. Mieleen tatuoitu kuva nihkeän hien peittämistä turpeista kasvoista, joiden iho paksuuntui kellertäväksi panssariksi, kohti jähmeitä leukoja laskeutuvaksi taikinamaiseksi poimuksi. Sohvatekstiilin kuituihin tunkeutuneen kuolleen solukon ummehtuneesta hajusta. Äitiä ympäröivästä vastentahtoisesta liikkeestä: hikeä pyyhkivistä sormista, supattavista suista, tyynen myöntymisen alla vellovasta pahasta olost. Perintöä ei jäänyt. Kukaan ei tahtonut kivijalkansa päälle lahonnutta taloa, jonka kylpyhuoneen kaakelit kukkivat hometta ja mätä puulattia taipui notkolle askelten alla. Sisarukset puhuivat toisilleen vajaita virkkeitä, ilmaisivat itseään puolittain kuin odottaen toisen päättävän alkuun laitettut lauseet. Jatkosuunnitelmia oli vain Henriikalla, joukon nuorimmaisella, joka oli opiskellut peruskoulun jälkeen ammatin ja oli ainoa, joka kävi päivätyössä R-kioskin myyjänä. Kukaan ei tiennyt mistä Henriikka oli perinyt ulkonäkönsä. Äidiltä sirot kasvopiirteet, läpikuultavan vaalea, virheetön iho ja pitkä, sorja vartalo ei ollut peräisin. Isästä kukaan ei tiennyt mitään, vaikka Mikael esitti tietävänsä. Muiden rinnalla Henriikka näytti kiiltokuvalta, H&M:n kevätmallistosta irti leikatulta, nuhuista ympäristöä vasten räikeän riitaisalta mainostytöltä, vaikka ulkomaailmassa hän oli vain yksi nuori muiden joukossa. Maria oli kaksikymmentävuotias, mutta äidin pääasiallisena hoitajana hänestä oli kasvanut vakava ja vastuuntuntoinen, henkisesti vanha aikuinen. Silti hän oli epävarmempi kuin itsetietoinen Henriikka ja sisaruskatraan vanhin, Mikael, joka äidin kuoltua käpertyi yhä syvemmälle itseensä. Maria ei tuntenut veljeään. Kun Mikael puhui, Maria kuuli sanat, muttei nähnyt ketään. Jos joku olisi pyytännyt häntä kuvailemaan veljensä, hän ei olisi kyennyt siihen. Mikael lähti ensimmäisenä, vain viikko äidin kuoleman jälkeen. Maria näki veljensä leveän selän kotipihan kivetyksillä, kesän kypsyttämien pihlajanmarjojen alla, kun tämän tanakka vartalo keinui nykien kohti saranoiltaan pudonnutta porttia. Se oli viimeinen kerta, kun Maria näki veljensä elossa. Henriikka ei ollut uhrautuva luonne. Pian hänkin kaipasi väljemmille vesille, kauas synnyinseudultaan, irti romuluisesta siskostaan, jonka olemassaolon muu kaupunki oli unohtanut. Hän vaihtoi työpaikan jatko-opiskeluun kolmensadan kilometrin päässä kotoa, ja niin koitti aamu, jolloin Henriikan pienen ullakkohuoneen ovi nojasi seinää vasten näyttäen siltä kuin olisi vuosien odotuksen jälkeen päässyt eläkkeelle piinaavasta työstä. Maria seisoj huoneen kynnyksellä katsomassa onton hämmennyksen vallassa huoneen tyhjiksi riisuttuja kalusteita. Hän ei ollut varma, oliko valkoisessa kirjahyllyssä säilytetty mitään, koska Henriikka ei ollut koskaan päästännyt häntä huoneeseensa, mutta nyt hyllyt ammottivat tyhjyyttään. Vanha koulupöytäkin näytti käyttämättömältä, mutta pari vuosikymmentä vetoisassa, kosteassa huoneessa olivat tehneet tehtävänsä. Kulmistaan turvonnut pöytätaaso muistutti äidin makuuhaavoista. Ovea vastapäätä oli kapea sänky, jonka päätyyn käärityt paksut täkit ja lakanat todistivat eletystä elämästä. Joku oli asunut siellä. Seissyt viiston katon alla, nukkunut pienen ikkunan edessä, katsellut vinojen kuusten, koivujen, ja vanhan pihlajan lomitse viereiselle tontille rakennettua keltaista kerrostaloa, jonka asukkaat elivät toisenlaista elämää lapsineen, koirineen, ja töihinlähtöineen. Nyt huone vain oli. Se oli tyhjä kolo talossa, joka sekin oli unohtanut Marian. Lyhyen käytävän päässä oli pieni kylpyhuone. Se oli viimeinen ovi vasemmalta. Maria muisti, kuinka hän pienenä erehtyi ovesta ja kävi äidin makuuhuoneen tunkkaisessa vaatekaapissa pissalla. Lämmin virtsa valui kuumottavana reittä ja säärtä pitkin puulattialle, levisi lammikoksi kantapäiden alle, kunnes

lammikon reunat koskettivat äidin pitkien mekkojen helmoja kadoten tekstiilien imuun. Siinä vaiheessa hän ymmärsi virheensä, mutta virtsan lämpö ja uneliaat, lasittuneet silmät naulitsivat jalat sijoilleen. Hetken hän oli kuin Orko-Paavo; likaisista vaatteista ihosolukkoa ravinnokseen imevä mörkö, joka eli vaatekaapissa ja vaani nukkuvia lapsia. Henriikka sanoi, että Paavolla oli hampaat, mutta Marian mielestä sillä oli vain imukärsä ja piikki, jolla se pisti kuoliaaksi kaikki, jotka uskalsivat katsoa sen verenpunaisiin silmiin, ja se haisi samalta kuin äiti, joka ei mekkoa pukiessaan ymmärtänyt, mistä kaikkialla leijuva pissanhaju oli peräisin. Silloin äiti vielä käveli. Äiti oli melkein kuin oikea äiti. Oikea ihminen. Nyt kylpyhuoneen peilistä katsoivat kulmikkaat kasvot. "Masa." Maria tunnusteli sanaa kielellään ja irvisti. Se tuntui yhtä aralta kuin silloin, kun äiti kutsui häntä sillä. Hän oli aina ollut poikamainen tyttö, ja sellainen hän oli yhä. Ruskeat hiukset oli leikattu lyhyiksi, koska pitkinä ne kiertyivät solmuille ja takuille, joita mikään kampa ei selvittänyt. Vahvat kulmakarvat painuivat liian lähelle pieniä ruskeita silmiä, joiden muoto sai hänet näyttämään eskimolta. Ei Disney-leffan suloiselta eskimotytöltä, vaan raavaalta, harteikkaalta eskimomieheltä. Masa, trolli, peikko, alkuasukas. Nimiä, joilla häntä kutsuttiin jo päiväkodissa. Jo pikkutyttönä hän oppi leikkimään rakennuspalikoilla ja autoilla, koska oli liian ruma ja kömpelö koskemaan silkkimekkoisiin nukkeihin. Mariasta tuli tahra tapettiin. Nurkkaan vetäytynyt varjo, joka unohdettiin ryhmäkuvista. Outolintu, joka jäi ilman ruokaa, koska oli liian ujo seisomaan ruokajonossa. Mutta Maria ei itkenyt. Hän tarttui päättäväisesti korvansa takaa sojottavaan hiustuppoon ja lähti suoristamaan sitä suortuva suortuvalta, kunnes takkuinen kihara oikeni ja hetkellisesti pään toinen sivu näytti melkein inhimilliseltä. Itku viipyi silmien takana, mutta hän ei antanut sen tulla. Hän ei koskaan antanut. Hän oli ollut itkemättä niin kauan, että oli unohtanut kuinka itketään.